

Jaarverslag 2020

jan.	feb.	mrt.	apr.	mei	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.

Algemeen

Heemkundekring “De Vierschaer”, opgericht op 10 september 1982, opereert als een zelfstandige vereniging, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda, en is aangesloten bij de Stichting Brabants Heem, waarbij 125 Brabantse heemkundekringen zijn aangesloten, tezamen met meer dan 33.000 leden.

Statutaire doelstelling

De vereniging heeft ten doel:

- De voormalige gemeente Wouw op elk gebied, dat onder het begrip heemkunde valt, te bestuderen en te onderzoeken;
- in brede kring belangstelling te wekken voor de eigen streek en bevolking;
- te ijveren voor het behoud van het eigen karakter en de schoonheid van dorp en omgeving en van cultuurhistorische en heemkundig waardevolle zaken.

Bestuur

Op 31 december 2020 had het bestuur de volgende samenstelling:

- voorzitter: André Dingemans, Beeklaan 8, 4724 AG Wouw,
- secretaris: Toon Schijven, Van Goghlaan 7, 4703 JA Roosendaal,
- penningmeester: vacature,
- bestuursleden: vacature

Het bestuur kwam dit jaar tweemaal bij elkaar en vergaderde vanaf maart via de mail of telefonisch.

Ledenvergadering

In verband met de coronamaatregelen kon de geplande algemene ledenvergadering op vrijdag 27 maart 2020 niet doorgaan.

Leden en begunstigers

Op 1 januari 2020 was het aantal leden en begunstigers 362; op 1 januari 2021 telden we 337 leden en begunstigers. Wederom een flinke teruggang van 6,9 %.

Vrijwilligers

Werkgroepen

De werkgroep Bidprentjes

Annelies Cuperus heeft in november aangegeven, dat het allemaal teveel werd en dat ze met deze activiteiten wilde stoppen. Goede raad was duur, maar Frank Schijven, die net met pensioen was gegaan, gaf aan het stokje van haar te willen overnemen. De verzameling verhuist nu naar het nieuwe onderkomen bij Univé en Frank zal thuis op zijn computer de bestanden up-to-date houden. De collectie is ondertussen gegroeid naar 9.892 stuks van mensen in de voormalige gemeente Wouw en 31.400 van buiten Wouw, in totaal 41.230.

De werkgroep Brandweermuseum

Oorspronkelijk is deze vijfkoppige groep, bestaande uit Hans Cools, Hans Notenboom, Patrick Wentink, Wilfred Keizerswaard en Peter van Agtmaal op zaterdag actief, maar zijn nu meerdere dagen per week aanwezig in het museum.

De beide jeeps rijden en remmen weer. De groep is bezig met het repareren van de defecte motor. Ook zal dit voertuig het komende jaar worden overgespoten. Tussendoor zijn de gebouwen van nieuwe deuren voorzien en het magazijn werd opnieuw ingedeeld.

De werkgroep distributie

De werkgroep distributie bestond uit Annelies Cuperus-Vissenberg, Adriënne Hermans-Dekkers, Ellen Hermans, René Hermans, Evi Jaspers, Arno Melis, Manon van Oudheusden en Rien Reijnders. Zij zorgden weer voor de verpakking van de tijdschriften en de nieuwsbrieven, de verzending per post en de verspreiding in Wouw van de boekjes en de nieuwsbrieven. In 2020 verhuisde Rien Reijnders naar Roosendaal en zijn werk werd door de overige leden overgenomen. De nieuwsbrief werd ook per mail verspreid, waardoor er nog zo'n 150 per post verstuurd moesten worden.

De werkgroep fotoarchief

Deze werkgroep bestaat alleen nog in naam, omdat er geen vrijwilligers zijn om de klus aan te pakken. Er is een grote collectie foto's en gedeeltelijk is er een beschrijving, maar er valt nog heel wat werk te verrichten, met name om de foto's in een goed programma te digitaliseren en verder te beschrijven. Hier ligt een mooie uitdaging voor een groep vrijwilligers om dit fotoarchief te ontsluiten.

De werkgroep genealogie

De werkgroep genealogie met Frank Schijven en René Hermans was weer wekelijks aan de slag om gegevens uit de burgerlijke stand van de vroegere gemeente Wouw en de doop-, trouw- en begraafboeken van de Lambertuskerk in de computer te zetten. Daarnaast worden gegevens gezocht en gekoppeld, die op internet te vinden zijn. Hun gegevens zijn ook gekoppeld aan het bidprentjesbestand van onze vereniging, dat door Annelies Cuperus-Vissenberg actueel wordt gehouden. Het genealogisch bestand telt inmiddels ruim 60.000 namen.

Iedereen, die informatie uit dit bestand wil, kan daarvoor terecht bij Frank of René. Dat kan ook tijdens de openingsuren van het Heemhuys in de Bergsestraat.

Vanuit dit bestand zette Frank Schijven het initiatief voort om de mensen, die in 1900 geboren werden, te beschrijven aan de hand van geboorteaktes en de gezinnen, waar ze uit voortkwamen en die ze later zelf stichtten. Deze artikelen worden steeds in het tijdschrift gepubliceerd en inmiddels is deze serie afgerond.

De werkgroep houtzagerij

Deze werkgroep bestaat nog steeds uit vier personen te weten: Eduard Hof, Gerrit Hopmans, Cees Roelands en Wim Simons.

De leden hebben de transportslede en de rails van de zagerij onderhanden genomen en waar nodig bijgesteld, al met al een flinke klus. Ook heeft de werkgroep, op verzoek van boswachter Christ Boden, de voetgangersbrug, die in deplorabele toestand verkeerde, in oude glorie hersteld. Na realisatie zijn de leden op stroopwafels getrakteerd. Verder werd er nog wat zaagwerk verricht voor derden, die bomen hadden geleverd. In verband met de lockdown werd de houtzagerij gedurende zes weken op non-actief gezet, maar ondertussen draait de houtzagerij weer met inachtneming van de coronamaatregelen. Ook gaat een woord van dank uit naar sponsor "Bergh Bouw" voor het onderhoud en scherpen van de cirkelzagen.

De werkgroep redactie

De werkgroep, bestaat uit Huub Jonckheere, Kees Bovée, Adrienne Hermans, René Hermans en Frank Schijven. Hun taak bestaat uit het schrijven en redigeren van teksten, het corrigeren van artikelen en de drukproef van de drukker van het tijdschrift. De eindredactie en de opmaak werd door René Hermans gedaan. Met vier gewone nummers werd de 38e jaargang gecompliceerd.

Het eerste nummer bestond uit 90 pagina's en was gevuld met drie artikelen en enkele liedjes en gedichten, verzameld door Piet Meul uit Heerle. Het eerste artikel betreft een boeiend verhaal van de hand van Peter-Alexander Kerkhof, geboren in Wouw en van beroep taalwetenschapper aan de Universiteit van Leiden. In het artikel 'Van belastingregister tot boerendorp' geeft hij de lezer een andere kijk op het ontstaan van het dorp Wouw.

Henk Hellegers schreef in de rubriek 'Wouw in het nieuws' zijn bijdrage over 1920. René Hermans maakte in het artikel 'Wouw in woord en beeld' een overzicht van het jaar 2020, toegespitst op gebeurtenissen met een historisch randje met daarbij de nodige foto's. Als laatste nog een drietal oude versjes en liedjes van de hand van Piet Meul.

Het tweede nummer bestond uit 98 pagina's en was gevuld met vijf artikelen en twee liedjes en gedichten, verzameld door Piet Meul. Henk Hellegers kwam bij het doornemen van de Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche Courant voor het schrijven van een boek over de brandweer in Uden een wekelijkse rubriek tegen met als titel 'Brieven uit West-Brabant'. Hij haalde daar de stukken uit, die betrekking hebben op de dorpen Wouw, Wouwse Plantage en Heerle. Het eerste van een driedelige serie treft u in dit nummer aan.

Bart Mariën gaat in zijn artikel 'Het Papegat, een tot rust gekomen stukje natuur' terug in de tijd en schrijft over het Papegat, de Zoom, de Zeepe en andere beken in het gebied Ouwervelden. Frank Schijven rondt in dit nummer de serie 'Geboren in 1900' af met de maand december 1900. Aan het eind van dit artikel zet Frank het jaar 1900 op een rij en probeert een typering te geven van de gemiddelde Wouwse man in 1900.

Van de hand van Gerard Haast verscheen een artikel over drie huisjes aan de Bulkstraat. René Hermans tenslotte schreef een artikel met als titel 'We gaan op bedevaart' over een aantal bedevaartplaatsen, waarvan sommige oorden lang niet allemaal bekend zijn en anderen reeds verdwenen zijn. Als laatste nog een tweetal oude versjes en liedjes, verzameld door Piet Meul

Het derde nummer was een nummer met 96 pagina's. Peter-Alexander Kerkhof beschrijft in zijn artikel 'De veldkapellen in de parochie Wouw en het schepenprotocol van 1507-1511' de Sint Lenardsomgang en de Sacramentsprocessie. Naar aanleiding van een tekening van 'De Woutse Mollen', aangetroffen in het Archief van de Nassause Domeinraad' schreef hij over deze Wouwse Oostmolen. Kees Bovée vervolgde de serie met 'Nieuws uit het jaar 1970'. Van Henk Hellegers troffen we het tweede artikel aan van de 'Brieven uit West-Brabant'. Huub Jonckheere vervolgde zijn serie 'Met de Bloische Roei gemeten' met de 14e Hoeck, deel 2, "Looykense Acker en Noordeynde van Heirel". Tenslotte nog een drietal oude versjes en liedjes van Piet Meul.

Het vierde nummer was een nummer met 100 pagina's. Van Jos Cuijpers, voorheen stedenbouwkundig adviseur van de voormalige gemeente Wouw, verscheen een artikel over de wegen in Wouw in het Tijdschrift voor Historische Geografie in 2018. Dit artikel mochten wij in dit nummer opnemen. Henk Hellegers vervolgde zijn serie over 'Wouw in 1920' en het derde en laatste artikel van de 'Brieven uit West-Brabant'. Ook schreef hij een artikel over Janske Goris uit de Welberg en haar 'verschijningen van Maria'. Peter-Alexander Kerkhof schrijft over een 'Gevecht in de herberg te Heerle in 1610'. Guus Timmermans en René Hermans schreven een artikel over het 'Jongenskoor in Wouw' en de deelname aan het festival in Lauradorp in 1960. Tenslotte het jaarverslag 2019

samengesteld door Huub Jonckheere en als laatste een oud versje, verzameld door Piet Meul.

De redactie is nog naarstig op zoek naar een hoofdredacteur en versterking van het team schrijvers.

Overige activiteiten

Ansichtkaarten

De vereniging heeft nog steeds een grote collectie ansichtkaarten en foto's. Deze collectie wordt regelmatig geraadpleegd en afbeeldingen worden gebruikt in het tijdschrift of scans worden beschikbaar gesteld aan bezoekers.

Boekenmarkten

Op de planning stonden weer twee boekenmarkten, maar door het coronavirus werden die voorlopig uitgesteld. De voorraad boeken en platen voor de boekenmarkt werden op dinsdag 23 november ook verhuisd door dezelfde ploeg vrijwilligers, die alle spullen naar het gebouw van de Univé hadden gebracht. Tijdens deze verhuizing werd ook nog gesorteerd en vuile, kapotte en slechte boeken worden weggedaan en later op die dag opgehaald door Toon van Akkeren. De opbrengst ging naar Harmonie Oranje.

De virtuele dorpswandelingen door Wouw

In het afgelopen jaar werd door René Hermans het plan opgevat om met medewerking van Adrienne Hermans en amateurfilmer Marijn Mariën een virtuele dorpswandeling door Wouw te maken in zes afleveringen. Het resultaat mag er zijn: deel 1: de Roosendaalsestraat met o.m. Grafisch museum "In den groenen Zonck"; deel 2: vanaf de hoek Roosendaalsestraat tot achter restaurant "Mijn Keuken"; deel 3: vanaf de luisterplek aan de Markt tot het wijkje De Ster; deel 4: vanaf r.k. Basisschool "De Stappen" tot het Catharinapark; deel 5: vanaf de parkeerplaats in de Bergsestraat tot de Lambertuskerk; deel 6: vanaf de Pastoor Pottersstraat tot het Beekdal. Deze afleveringen kunt u vinden op de website onder de knop: Virtuele wandeling Wouw.

Naast deze virtuele rondwandelingen maakte Marijn Mariën een film over Koningsdag en de Dodenherdenking, beiden in Wouw en deze zijn geplaatst op de website onder het kopje 'Filmmateriaal'.

De bedoeling is, dat er komend jaar ook een speciale film wordt gemaakt van een bezoek aan het vroegere Wouwse kasteel en over de Wouwse molen.

Excursie

Kees Boveé was weer voorbereidingen aan het treffen voor een nieuwe excursie maar het coronavirus verhinderde dit.

Het Heemhuys in de Bergsestraat

Adrienne en René Hermans besloten door het teruglopende aantal bezoekers om dit jaar nog maar één middag per kwartaal het Heemhuys te bemannen.

Iedere maand lag er wel een ander voorwerp op de kubus in de etalage. Uit de goede inzenders werd een naam getrokken en die kreeg een prijsje in de vorm van een boek en kwartet. Er werd veel gebruik van gemaakt. Toen de foto ook in De Krant verscheen, kwamen er veel oplossingen per mail binnen, soms meer dan veertig.

Huisvesting

Door de plannen voor de bouw van een Integraal Kindcentrum 'De Stappen' werd de vereniging gedwongen om de opslagruimten in de voormalige bibliotheek per 6 november te verlaten. Dankzij onze voorzitter werd een tijdelijke gratis opslagruimte gevonden op de

bovenverdieping van het voormalige Rabobankgebouw, nu in gebruik bij de Univé Wouw. Onze leden Kees Boveé, Gerard Haast, Adriëne Hermans-Dekkers, Ellen Hermans, René Hermans, Huub Jonckheere, Manon van Oudheusden, Frank Schijven en Karel Schrooyen brachten op 2 november alle materialen over naar dit gebouw.

Het landgoed Wouwse Plantage

De rondleidingen op het landgoed Wouwse Plantage via de VVV Roosendaal en de vrije rondleidingen in juli en augustus gingen dit jaar door de coronabeperkingen niet door. De groepen zijn vaak erg groot en dan wordt het moeilijk om de deelnemers op anderhalve meter afstand van elkaar te houden, maar ook om de hele groep met de uitleg te bereiken. Zeker bij de houtzagerij levert dit problemen op, omdat daar meer geluid is en de deelnemers dicht op elkaar gaan staan tijdens de demonstraties van de boomzaag en de rechtekantsaag.

Ondertussen werd wel gestart met de renovatie van het kasteel.

Lezingen

De geplande lezing op vrijdag 20 maart over het Wouws kasteel verviel in verband met het coronavirus.

Nieuwsbrief

René Hermans slaagde er weer in om dit jaar de nieuwsbrief viermaal te laten verschijnen.

Regionale quiz

Dit jaar zou Heemkundekring 'Die Overdraghe' uit Klundert de regionale quiz organiseren, maar door de corona lieten zij het bestuur weten de organisatie niet rond te krijgen.

Roosenspeld

Met een kleine groep genodigden werd op woensdag 24 juni René Hermans verrast op "zijn kasteelweide", alwaar hij door burgemeester Han van Midden de Roosenspeld kreeg uitgereikt voor de vele verdiensten, die hij voor de gemeenschap heeft bewezen gedurende de jaren van inzet, onderzoek, voorlichting, rondleidingen, lezingen en het schrijven van meer dan 60 boeken.

Sponsoring

De sponsor van het verslagjaar was voor alle vier nummers wederom Coppens Uitvaartzorg.

Ook werden de leden opgeroepen om hun stem in de Raboclubkascampagne uit te brengen op onze vereniging. Dit heeft een bedrag van € 300,05 opgebracht.

De Vierschaertrofee

De strijd om de 'Vierschaertrofee', die normaal zou worden gehouden tijdens de algemene ledenvergadering van 27 maart 2020, viel in het water wederom door de coronaperikelen.

Wouw, maart 2021.

Huub Jonckheere